

Vianoce v divadle 2017: Záhorácke divadlo

Približovať kopaničiárovi Záhorie asi netreba. Je to hneď tam, za kopcom Malejov, kde sa darí kapuste a hribo. Táto oblasť sa vyznačuje špecifickým československým nárečím, ktoré ja zachované nielen u staršej generácie, ale aj mladí tu hovoria: „**jak im zobák narosteu**“. -A to je dlhoročné motto tvorby a činnosti posledného host'a tohtoročného divadelného festivalu - susedov zo Senice.

Záhorácke divadlo, ktoré nie je nováčikom na našom festivale. Vzniklo v roku 2007 a je zamerané na rozvoj kultúry v regióne Záhorie. Dôraz kladie na zachovávanie a obnovu miestnych kultúrnych špecifik ako je jazyk, folklór, a ich prepojenie na súčasnú modernú globálnu a postmodernú kultúru. Špecifickým prvkom tohto divadla je, že klasické hry sú prepísané a hrané v záhoráckom dialekte a tým dostáva každá hra iný, zaujímavý ráz.

V druhú adventnú nedeľu, **10. decembra 2017**, v kultúrnom dome Samka Dudíka na Myjave, máte možnosť zhladiť hneď dve najnovšie hry tohto súboru. Pôvodne sú tieto hry uvádzané ako celok, dvojprogram s prestávkou na prestavbu scény. Vzhľadom na advent a aj iné záujmy potenciálnych divákov v tomto predvianočnom období, sme predstavenia rozdelili, takže si máte možnosť vybrať medzi španielskou tragédiou po záhorácky **DÚM BERNARDY ALBY**, alebo komédiou dell'arte **VJERNÁ NEVJERA**, samozrejme tiež po záhorácky. Prípadne sa môžete prísť pozrieť na obe strhujúce predstavenia...

Možno by sa vám zdalo, že je to netradičný výber pre divadlo, ktoré komunikuje v dialekte. Ale ako sa budete mať možnosť presvedčiť, výber je presný. Pod vedením profesionálneho bábkara, režiséra a dramaturga, ktorý je navyše veľmi šikovný scenograf, sa dejú divy aj v amatérskom divadle. Reč je o zakla-

dateľovi Záhoráckeho divadla Ivanovi Alexandrovi Fodorovi, ktorý je zároveň aj režisérom predstavení a precíznym výtvarníkom scény. Jeho scénografia je vždy určitou metaforou a niečo symbolizuje. Je multifunkčná a nápaditá. Každý detail má svoju úlohu. Každé predstavenie je dokonalou symbiózou scény a hercov. Umeleckou úrovňou môže s prehľadom konkurovať akémukoľvek súčasnému profesionálnemu divadlu. Divadelný súbor má momentálne veľa hercov rozličných vekových kategórií a z rôznych kútov Záhoria. Sem-tam sa aj nejaký kopaničiár nájde... Je to úžasná tvorivá sila, ktorá funguje ako jedna veľká rodina, čoho výsledkom sú prekvapivé pútavé predstavenia. Ako hovorí Ivan Alexander Fodor:

„Som rád, že máme širokú vekovú škálu hercov. Cením si najmä ochotu celého súboru! Ochotu „ochotničiť“ a uchovávať našu záhorácku tradíciu, identitu a kultúru predtým než nás úplne zmetie multikultúrna a globálna ničota. Divadlo má za úlohu polepšovať ľudí a keď budú lepší ľudia, bude snáď lepší aj svet naokolo.“

Hra **Dúm Bernardy Alby** je španielska tragédia po záhorácky. Predlohou tohto predstavenia je dielo Federica Garcia Lorcy, španielskeho básnika a dramatika, jedného z najdôležitejších autorov 20. storočia v Španielsku. Uvedená hra patrí medzi jeho najúspešnejšie tragédie. Spájajú sa tu tri základné esencie: mýtickosť, poetickosť a skutočnosť. Vo svojich hrách sa venuje aj téme prírody a jej vplyvu na človeka, či témam slobody a manipulácie. A práve tie rezonujú v tejto hre. Uväznené sestry v dome svojej panovačnej matky sa z neho snažia rôznymi spôsobmi vyslobodiť a nechcú sa zmieriť s nemennosťou svojho smutného osudu.

V predstavení uvidíte hrať samé ženy, ale je to v podstate o mužskom

elemente. Je to síce tragédia, ale nájdu sa v nej aj vtipné prvky. - Presvedčíte sa, že aj vážne hry sa dajú hrať v záhoráckom nárečí...

Druhé predstavenie je vystavané v štýle Commedie dell'arte. Je to druh ľudového, profesionálneho divadla, ktoré sa rozvíjalo v Taliansku. Nevedno kedy presne vzniklo ale rozšírilo sa v polovici 16. storočia a jestedovalo až do 18. storočia. Hralo sa v miestom nárečí a preto bola hra ľudovo zrozumiteľná a aktuálna. Dramatické akcie boli také prudké že divákovi nedovolili vydýchnuť. Pre úspech tohto divadla bola najpodstatnejšia súhra kolektívu ktorá vychádzala zo sebadisciplíny hercov. Táto forma nesie inšpirácie starorímskeho divadla. Medzi jej najcharakteristickejšie prvky patrí improvizácia, gagy, masky, ustálené typy komických postáv, ale aj fyzická ba až akrobatická zdatnosť hercov.

„Aj **Verná nevera** je plná bláznivých a nečakaných situácií, prvoplánového aj druhoplánového humoru, ale tiež stretu rôznych spoločenských, dokonca aj nadpozemských vrstiev. Sluhovia intrigujú, robia si vtipy na účet svojich pánov, ich obstarožní páni sa zase snažia o krásnu, mladú

vdovu po miestodržiteľovi, ktorej slúžka je, takpovediac, alkoholička, ale napriek svojmu „hendikepu“, sa svojej pani snaží dobre slúžiť. K tomu všetkému je tu ešte Šenkérka, ktorá prísnie vedie svoju živnosť. Týmito peripetiami vás prevedie Lachká žena, pričom nad celým príbehom bdie sám Anďel strážny a čertovsky sa tváriaci Satyr podfarbuje hudobne renesančné melódie spievané zborovo i sólovo.“

(www.zahorackedivadlo.sk)

Hra vychádza zo starých talianskych textov. Hrá sa trojjazyčne: slovensky, záhorácky a česky.

Očakávajte neobyčajný kultúrny zážitok!

Tak vážení a milí priatelia divadelného umenia, príďte sa zabaviť v tejto rýchlej dobe. A aby ste všetkému rozumeli, dávame vám do pozornosti (hneď na nasledujúcej strane) malý **Záhorácky slovník**. Dni sú krátke a počasie čím ďalej tým nevládnejšie... Tak namiesto jednoduchých humorných relácií v TV, skúste venovať svoj čas príprave na predstavenie. A zorientujte sa vo výrazoch, ktoré sú vám možno menej známe, a nie celkom jasné, aby sme susedom dobre porozumeli...

Listky na predstavenia sú stále v predaji v KD Myjava aj cez internet na www.kultura.myjava.sk

A záverom dovoľte myšlienku Ivana Alexandra Fodora:

„Divadelný život by mal byť pestrý a o tom to je! Nemala by to byť nuda a zážitok z predstavenia by mal byť vždy prekvapivý, aj pre diváka aj pre herca. Každé predstavenie by malo diváka baviť, aj keď príde viackrát na ten istý titul, vždy by si v ňom mal nájsť niečo nové. V tom je divadlo odlišné od iných zakonzervovaných umení ako je napríklad film...“

faktArT
zdroje: Wikipédia, Internet

